

Enheten för krisberedskap
Sonja Cederberg
Tel. 08-55 55 32 85

Krisberedskapsmyndigheten
Box 599
101 31 Stockholm

Översyn av krisberedskapsförordningen – KBM:s förslag till nya förordningar för samhällets krisberedskap

Socialstyrelsen har tagit del av Krisberedskapsmyndighetens (KBM) förslag enligt ovan. Förslaget är lämnat innan tsunamikatastrofen i Asien inträffade och de generella kommentarer som lämnas nedan bör relateras till dessa tidsförhållanden.

Inledningsvis vill dock Socialstyrelsen peka på de erfarenheter som dragits av den inträffade katastrofen och myndighetens arbete i samband med denna:

Erfarenheterna pekar på att det finns stora brister i krisberedskapen på central nivå. Här bör en genomgripande analys ske avseende bl.a. myndigheternas ansvar och befogenheter att agera vid en inträffad katastrof utanför Sveriges gränser och där svenska medborgare berörs. Det juridiska stödet för myndigheters, kommuners och landstings agerande utomlands bör klargöras. Det är dock inte säkert att krisberedskapsförordningen är rätt plats för en sådan reglering. För landsting och kommuner krävs åtminstone stöd i lag. Myndigheter kan också komma att få operativa uppgifter som de inte har idag. En sådan ändring bör i så fall även återspeglas i myndighetsinstruktionerna.

Utformning av lag- och förordningstexter i dessa sammanhang bör enligt Socialstyrelsens uppfattning avvakta nu pågående utredningar i anledning av katastrofen.

I övrigt anser Socialstyrelsen det bra att en översyn av krisberedskapsförordningen genomförs och förslaget i sin helhet visar på en tendens till minskad detaljrapportering vilket uppfattas som positivt.

Förslaget har dock en genomgående tendens till centralisering. Socialstyrelsen ser hellre att samordningsbehov och dialog betonas. Samordning är ett nyckelbegrepp i sammanhanget, såväl mellan KBM och övriga myndigheter som mellan samverkansområdena. I den mån myndigheten ges föreskriftsrätt bör föreskrifterna utformas i dialog med övriga myndigheter i planeringssystemet.

En översyn av begreppen i KBM:s text bör ske. Exempelvis används begrepp som "vardagsförmåga", "svår fredstida kris" och graderingar som "en mer grundlig risk- och sårbarhetsanalys". De begrepp som används i texten bör vara de för verksamheten vedertagna begreppen och om nya begrepp införs bör dessa definieras.

KBM:s roll som samordnande myndighet bör tydliggöras. I de samverkansområden där KBM har ett sektorsansvar bör KBM ingå på samma villkor som övriga deltagande myndigheter. Här bör beaktas att KBM också är den myndighet som fördelar medel till samverkansområdena. Som "övrig deltagande myndighet" kan KBM delta i samtliga samverkansområden. KBM bör, oberoende av på vilka grunder myndigheten deltar i samverkansområdena, åta sig ett administrativt stöd i samverkansområdet.

Beträffande rapportering (risk- och sårbarhetsanalys) vidhåller Socialstyrelsen sin uppfattning att rapportering kan ske med längre mellanrum. Socialstyrelsen genomför vart fjärde år en fördjupad genomgång av sina olika verksamheter och lämnar däremellan årligen en lägesrapport. Ett motsvarande system på detta område skulle ge Socialstyrelsen en enhetlig modell för rapportering.

Förslaget med teman anser Socialstyrelsen skulle kunna ge samma fördröjningseffekt som KBM anger för rapportering vart tredje år.

Beträffande införandet av en särskild myndighetskategori "stödmyndigheter" har Socialstyrelsen inget att invända. När stödmyndigheter ingår i verksamhet som initieras i ett samverkansområde bör dock medel för sådan verksamhet äskas av initierande/ansvarig myndighet för verksamheten ifråga. Stödmyndigheter bör, som just stödmyndigheter, ej själva initiera projekt och äska medel härför utanför samverkansområdenas arbete.

Textgenomgång:

1.3 Andra utredningar

Andra styckets sista mening bör kompletteras enligt följande: "... och de åtgärder kommuner **och landsting** ska vidta...."

Förordningstexten

5§ För att främja en helhetssyn på samhällets säkerhet och beredskap skall åtgärder för samhällets krisberedskap planeras och vidtas **genom myndigheternas arbete** inom samverkansområdena.....

2.3.4 Myndigheternas ansvar att hålla regeringen informerad i en kris

Näst sista stycket bör kompletteras enl. följande: "... utfärda föreskrifter om vad **områdesvisa** lägesbeskrivningar skall innehålla."

Beslut i detta ärende har fattats av stf generaldirektören Håkan Ceder. Deltagande i den slutliga handläggningen har varit tf avdelningschefen Åsa Ekman, sakkunnige Jonas Holst, avdelningsdirektören Per-Åke Nilsson och chefsjuristen Nils Blom. Föredragande har varit avdelningsdirektören Sonja Cederberg.

Enligt Socialstyrelsens beslut

Sonja Cederberg